

Knipoog naar Orpheus

MUZIEKTHEATER

'Leven in hel, de operette'. Libretto/regie: Ramsey Nasr, compositie/muzikale leiding: Joost Kleppe. Decor: Dick Simonis. Met Annet Malherbe, Porgy Franssen, Esmé Bos, Stefaan Degand, Pim Muda en Jeroen van Koningsbruggen en een muziekensemble. Gezien in Rotterdam (Lantaren Venster), aldaar t/m zaterdag 22 december.

DOOR PETER SNEL

Operette in Lantaren/Venster? Ook de directeur had dat nooit verwacht. 'Leven in hel' van de Rotterdamse schrijver/acteur/regisseur Ramsey Nasr steekt de Orpheus-mythe in een modern operettejasje, doet er een snuffe Zigeunerbaron op en dat levert anderhalf uur gevarieerd theater op.

Schrijver Nasr knipoogt naar de mythe van Orpheus. Hades is geen barse hellekoning, maar een zielige macho die zijn vrouw Persephone betuttelt en met Natasja aanspreekt. Hades heeft de hellehond in het vuur gegooid, die blafte teveel. En de hel waarover hij heerst, is een vervallen fabrieksruimte, waar Persephone treurt. Als dan Euridyke

zich aanmeldt, die ook nog eens zegt niet dood te zijn, is er een probleem.

Hades vlucht in verliefdheid: ze is te mooi voor een dode, zijn 'Euripidee', maar terug naar het rijk der levenden mag ze niet. Hades wil haar als nieuwe koningin. Persephone spant even met haar samen, spijt als ze heeft van de granaatappel waarvan ze eens at: 'Ik had gewoon stevige trek'. Dat uiteindelijk Orpheus als heftige teutoon de hel zowat afbreekt met zijn vitaliteit en zelfs de poort naar het rijk van de levenden uit zijn scharnieren rukt, verrast niet meer. Het liefdespaar vertrekt. 'Ze keek niet eens om', verzucht Persephone.

'Leven in hel' is vitaal en plezierig muziektheater. Dat komt door de Kleppes vieve mix van zigeuner-, Weill- en popmuziek, de operette heeft iets Orkaters en neigt in de verte naar Frank Zappa's 200 Motels uit de jaren zeventig. Nasr en Kleppe hebben knap werk geleverd dat niet zou staan zonder deze groep acteur-zangers onder leiding van Esmé Bos, Stefaan Degand, Porgy Franssen en Annet Malherbe. Moeiteloos switchen ze van komedie naar ernst. Zuivere zang, perfecte timing. Beregoed!

Soapera boeiend maar brokkelig

Hel treurt om Eurydike

Voorstelling: 'Leven in hel'; libretto en regie: Ramsey Nasr; compositie en muzikale leiding: Joost Kleppe; zang en spel: Annet Malherbe, Porgy Franssen, Esmé Bos, Pim Muda, Jeroen van Koningsbrugge. Stofaan Degand; gezien: Theater Lantaarn/Venster, Rotterdam.

Rotterdam mag zich nog maar een paar dagen Culturele Hoofdstad van Europa noemen. Op de valreep kon er (met het laatste restje subsidie?) nog mool even een theaterstuk vanaf. Onder de noemer 'soapera' produceerde het Rotterdamse theater Lantaarn/Venster dit jaar een tweetal voorstellingen, waarvan de laatste eerder deze week haar première beleefde. In 'Leven in hel' borduurt auteur/regisseur Ramsey Nasr voort op de Orpheus-mythe, het verhaal dat eerder al als basis diende voor zijn zelfgeschreven theatersolo 'Geen lied'.

'Wél een lied' was niet eens zo'n gekke alternatieve titel geweest voor 'Leven in hel', want gezongen wordt er bij de vleet. Joost Kleppe maakte de composities en vermengde daarbij uiteenlopende muziekstijlen tot een gevarieerde potpourri. Ook Nasr kiest als tekstdichter voor steeds wisselende benaderingen. Zijn poëtische teksten zijn soms helder, soms beeldend, soms bloedserieus, dan weer hermetisch, absurdistisch of vol humor.

In 'Leven in hel' wordt het bekende verhaal van Orpheus — de treurende dichter die zijn overleden lief Eurydike wil ontrukken aan het dodenrijk — bekeken vanuit een afwijkend gezichtspunt: dat van de onderwereld. We zien Eurydike (Esmé Bos) aarzelend de hellepoort doorgaan, die



■ Annet Malherbe en Porgy Franssen in 'Leven in Hel'.

FOTO: HAJO PIEBENGA

zich onherroepelijk achter haar sluit. Een weg terug is er niet, wet is wet, zegt Koning Hades (Porgy Franssen). Hij is in zijn nopjes met de komst van de lieflijke bosnimf en wil onmiddellijk zijn vrouw Persephone (Annet Malherbe) lozen om van Eurydike zijn koningin te maken.

Het loopt anders. De schone nimf wil niets van Hades' avances weten en wijst ook het idee dat zij dood zou zijn resoluut van de hand. Zij is overtuigd dat Orpheus haar zal komen halen en sluit vriendschap met de verbitterde koningin. Alleen al de aanwezigheid van Eurydike maakt het verblijf in het liefdeloze dodenrijk voor alle aanwezigen een stukje draaglijker. Dus wanneer Orpheus (Stefaan Degand) opduikt en haar meevoert, is niet langer hij het, maar de hel die treurt.

Deze omkering van perspectief is een mooie dramatische vondst, die echter wel enige voorkennis vereist. 'Leven in hel' wil echter ook vooral een toegankelijke voorstelling zijn: luchtig, komisch en vermakelijk. Die heel verschil-

lende pijlers hebben een wat wankel bouwwerk tot gevolg. Alles zit erin, maar een perfect geheel is het niet geworden. Los daarvan gaat de voorstelling af en toe wat zwalpen, vooral na de entree van Orpheus als zigeunerbaron. Op die momenten had Ramsey Nasr als regisseur beter kunnen ingrijpen,

Neemt niet weg dat 'Leven in hel' genoeg in huis heeft voor een boeiend avondje muziektheater. Porgy Franssen en Annet Malherbe verstaan de kunst van de komische overdrijving en beschikken over redelijke stemmen (al valt Malherbe wel eens ongewild stil). Vocaal worden zij afgetroefd door Stefaan Degand en vooral door Esmé Bos, die met haar warme en tegelijk ook heldere stemgeluid aannemelijk maakt dat zelfs de onderwereld door Eurydike wordt ontroerd. Pim Muda en Jeroen van Koningsbrugge maken ook iets leuks van hun rol als hellehulpjes en hebben zo al snel de lachers op hun hand.

Marco Weijers